

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

18.11.2016 р.

м. Львів

№ 13/03-40 рк/к

ЛМКП «Львівводоканал»
бул. Зелена, 64, м. Львів, 79017

*Щодо вжиття заходів для усунення причин
та наслідків порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

У Львівському обласному територіальному відділенні Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) знаходиться на розгляді заява ФОП Яцишин І.В. (інформація з обмеженим доступом) щодо правомірності дій Львівського міського комунального підприємства «Львівводоканал» (далі - ЛМКП «Львівводоканал») при відмові у здійсненні реєстрації приладів обліку води.

З метою з'ясування обставин, викладених у даній заяві, Відділення надало ЛМКП «Львівводоканал» вимоги про подання інформації від 05.09.2016р. № 13/03-595, від 21.09.2016р. № 13/03-624 та до ОСББ «На Личаківській» від 21.09.2016р. № 13/03-623.

За результатами опрацювання інформації та матеріалів, наданих ЛМКП «Львівводоканал», встановлено наступне.

В розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ЛМКП «Львівводоканал» є суб'єктом господарювання.

Визначення монопольного (домінуючого) становища

Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики) Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України провело дослідження становища ЛМКП «Львівводоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у період з 01.01.2015р. по 18.11.2016р.

Встановлення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

Об'єктами аналізу щодо визначення становища на зазначеному ринку є:
- суб'єкт господарювання – ЛМКП «Львівводоканал», що здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення;
- ринок послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Визначення товарних меж ринку:

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Львова не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ЛМКП «Львівводоканал».

Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуга з централізованого водопостачання та водовідведення.

Перелік споживачів.

Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові є юридичні та фізичні особи, які приєднуються до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

Визначення товарних меж ринку:

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Львова не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ЛМКП «Львівводоканал».

Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуга з централізованого водопостачання та водовідведення.

Перелік споживачів.

Споживачами послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львів є юридичні та фізичні особи, які використовують питну воду для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

ЛМКП «Львівводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його володінні та користуванні.

Отже, територіальними межами ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є межі розташування водопровідно-каналізаційних мереж у м. Львові, які знаходяться у володінні та користуванні ЛМКП «Львівводоканал».

Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначено період з 01.01.2015р. по 18.11.2016р., протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

ЛМКП «Львівводоканал» здійснює господарську діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату, отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Аналізуючи ринок послуг з централізованого водопостачання та водовідведення за період з 01.01.2015р. по 18.11.2016р., встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку ЛМКП «Львівводоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.

Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг конкуренція на ринку відсутня: ЛМКП «Львівводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його володінні та користуванні. Відтак, у споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові альтернатива відсутня.

Враховуючи вищевказане, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Львівське міське комунальне підприємство «Львівводоканал» містить ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території міста Львова, із часткою 100%, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його володінні та користуванні у період з 01.01.2015р. по 18.11.2016р.

Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.

Суб'єкти господарювання зобов'язані своєчасно з дотриманням встановлених міжповірючних інтервалів подавати законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, на періодичну повірку.

Періодична повірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, здійснюються за рахунок суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Відповідальність за своєчасність проведення періодичної повірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, покладається на суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Періодична повірка проводиться за рахунок тарифів на електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Крім того, пунктом 9 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення (далі – Правила № 630), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від

21.07.2005 № 630, визначено, що періодична перевірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) квартирних засобів обліку проводяться за рахунок виконавця.

Слід відмітити, що дана умова передбачена також в Типовому договорі про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженому Постановою № 630 (п.19.4), зокрема: «Виконавець зобов'язаний контролювати установлені міжперіодичні інтервали, проводити періодичну перевірку квартирних засобів обліку, їх обслуговування та ремонт, у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж.»

Зазначаємо також, що відповідно до статті 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», Виконавцем послуг з централізованого постачання холодної води та послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) для об'єктів усіх форм власності є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2015р. № 474, затверджено Порядок подання засобів вимірювальної техніки на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт (далі – Порядок № 474).

Порядок № 474 визначає процедуру подання засобів вимірювальної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб (далі - засоби вимірювальної техніки), на періодичну перевірку, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж).

Пунктом 6 Порядку № 474 визначено, що періодична перевірка, обслуговування та ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) засобів вимірювальної техніки здійснюються за рахунок виконавців.

Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, які затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008р. №190 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 7 жовтня 2008р. за №936/15627 (далі – Правила №190) є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з яким виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод.

Ці Правила є обов'язковими для всіх юридичних осіб незалежно від форм власності і підпорядкування та фізичних осіб-підприємців, що мають у власності, господарському віданні або оперативному управлінні об'єкти, системи водопостачання та водовідведення, які безпосередньо приєднані до систем централізованого комунального водопостачання та водовідведення і з якими виробником укладено договір на отримання питної води, скидання стічних вод.

Згідно з пунктом 5.14. Правил № 190, усі засоби обліку в обумовлені законодавством строки підлягають періодичній перевірці.

Статтею 3 вищевказаного Закону визначено, що суб'єкти господарювання зобов'язані своєчасно з дотриманням встановлених міжперіодичних інтервалів подавати законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, на періодичну перевірку.

Також надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення для споживачів регулюється Правилами надання послуг централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення (далі - Правила № 630) та Типовим договором про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) далі – Типовий договір.

Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг (далі - виконавець), і фізичною та юридичною особою (далі - споживач), яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення (далі - послуги).

Відповідно до Правил № 630, Виконавець зобов'язаний забезпечувати за заявою споживача взяття на абонентський облік у тижневий строк квартирних засобів обліку.

За результатами розгляду заяви, встановлено таке.

Надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення ФОП Яцишин І.В. ЛМКП «Львівводоканал» здійснює на підставі укладеного договору від 15.06.2016р. № 711765 про надання послуг з централізованого постачання холодної води і водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем).

ЛОТВ АМК України встановлено, що ФОП Яцишин І.В. звернулось листом від 06.07.2016р. № 06/07-16 до ЛМКП «Львівводоканал» з питання проведення реєстрації приладу обліку води, який встановлений у приміщенні (*інформація з обмеженим доступом*).

У свою чергу, ЛМКП «Львівводоканал» було скеровано представника для здійснення реєстрації приладу обліку води, встановленого у нежитловому приміщенні (*інформація з обмеженим доступом*).

Однак, при обстеженні даного приладу обліку води, представником ЛМКП «Львівводоканал» було виявлено, що міжповірочний інтервал закінчився, про що було складено акт від 02.08.2016р.

В акті, ЛМКП «Львівводоканал» зазначило, що : «...реєстрацію провести неможливо, в зв'язку з тим, що лічильник не пройшов чергової повірки 2005».

На вимогу Відділення, ЛМКП «Львівводоканал» листом від 29.09.2016р. №10-5556 повідомило Відділення про таке: «Інформацію про останню повірку приладу обліку води у нежитловому приміщенні, в якому здійснює діяльність ФОП Яцишин, ЛМКП «Львівводоканал» невідома, оскільки підприсмець не був абонентом підприємства, прилад обліку води підприємством не реєструвався».

Отже, висновок ЛМКП «Львівводоканал» у акті від 02.08.2016р. про те, що лічильник ФОП Яцишин не пройшов чергової повірки є необґрунтованим, оскільки ЛМКП «Львівводоканал» повідомило, що комунальному підприємству невідомо про проведення останньої повірки приладу обліку води.

Тому, відмова у проведенні реєстрації приладу обліку води з боку ЛМКП «Львівводоканал» є необґрунтованою та несправомірною.

Вищенаведене свідчить, що ЛМКП «Львівводоканал» відмовлено ФОП Яцишин у реєстрації приладу обліку води, оскільки він не пройшов чергової повірки при цьому, ЛМКП «Львівводоканал» зазначає, що підприємству невідомо про час проведення останньої повірки приладу обліку води.

Зазначаємо, що постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 26.11.2015р. № 2868 «Про встановлення тарифів на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) для ЛМКП «Львівводоканал» встановлено єдині тарифи для всіх груп споживачів у багатоповерхових будинках на послуги з централізованого постачання холодної води в розмірі 6,04грн за 1 куб.м. (без ПДВ) та з централізованого водовідведення в розмірі 4,45грн. за 1 куб.м. (без ПДВ).

ЛОТВ АМК України встановлено, що нарахування плати ФОП Яцишин за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення ЛМКП «Львівводоканал» здійснює за тарифом **10,49грн. за 1 м³**, що затверджений вищезазначеною постановою та підтверджується наданим абоненту рахунком від 15.08.2016р. № 1296.

Зазначаємо, що відповідно до Правил № 630, Виконавець зобов'язаний контролювати установлені міжповіркові інтервали, проводити періодичну повірку квартирних засобів обліку, їх обслуговування та ремонт, у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж;

Крім того, слід зазначити, що Порядком формування тарифів на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових мереж), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011р. № 869 (із внесеними змінами) визначено механізм формування тарифів на послуги з централізованого постачання холодної води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем).

Пунктом 16 даного Порядку визначено, що до складу витрат на збут включаються витрати, зокрема, на проведення планових періодичних повірок, обслуговування і ремонт квартирних засобів обліку холодної води, у тому числі їх демонтаж, транспортування та монтаж після повірки, розпломбування та опломбування, а також витрати на формування обмінного фонду квартирних засобів обліку холодної води.

Згідно із частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку забороняється.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» принципом діяльності органів Антимонопольного комітету України є захист конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів.

Отже, ЛМКП «Львівводоканал» всупереч вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», Правилам № 630, що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 року № 630 (зі змінами) та Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2015р. № 474, фактично відмовляє споживачу послуг з централізованого водопостачання та водовідведення ФОП Яцишин у здійсненні реєстрації приладів обліку води, у зв'язку з тим, що прилад обліку води не пройшов періодичної повірки.

Слід зазначити, що нарахування плати за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення для ФОП Яцишин ЛМКП «Львівводоканал»

здійснює за тарифами, до складу яких включено витрати на проведення робіт з періодичної повірки, обслуговування та ремонту (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) приладів обліку води.

В таких діях ЛМКП «Львівводоканал» містяться ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, у вигляді дії Підприємства (необґрунтована відмова ЛМКП «Львівводоканал» у здійсненні реєстрації приладу обліку води), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина 1 статті 13 названого Закону).

У зв'язку із вищенаведеним, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цього порушення, Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Львівському міському комунальному підприємству «Львівводоканал» обов'язкові для розгляду такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії ЛМКП «Львівводоканал», які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, у вигляді дії Підприємства (необґрунтована відмова ЛМКП «Львівводоканал» у здійсненні реєстрації приладу обліку води), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина 1 статті 13 названого Закону).

2. Повідомити про розгляд Рекомендацій Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України *протягом десяти днів з дня їх отримання.*

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єкту господарювання, якому вони надані:

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії

А. Басараба